

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی (سالی - واحدی)
تاریخ امتحان: ۸۷/۳/۲۶		سال سوم نظام جدید آموزش متوسطه	
سازمان آموزش و پرورش استان مرکزی			

ردیف	سؤالات	نمره
	الف: معنا و مفهوم بیت ها و عبارت های زیر را به نثر ساده و روان بنویسید (۶ نمره)	
۱	« یک ساعت بی بود ، حسنگ پیدا آمد بی بند، چنه ای داشت حیری رنگ با سیاه می زد خلق گونه. »	۰,۷۵
۲	« از روی خاک سر به میان سما کشید آن خنگ باد پای گسسته عنان برف »	۰,۷۵
۳	« ای حیات عاشقان در مردگی دل نیایی جز که در دل بردگی »	۰,۷۵
۴	« به افتعال و شعبده ، قضای آمده باز نگرده . »	۰,۷۵
۵	« زین لاله ی بشکفته ی در دامن صحرا هر لاله نشان قدم راه نوردی است »	۰,۵
۶	« حرف و صوت و گفت را بر هم زخم تا که بی این هر سه با تو دم زخم »	۰,۵
۷	« تقریر ادیبانه ی برهان معاد است / فصلی که نسیم از پی اسفند گشوده است . »	۰,۵
۸	« من امروز تز بهر جنگ آمدم پی پوزش و نام و ننگ آمدم » × معنای قسمت های مشخص شده را بنویسید.	۰,۵
۹	چه زمهریر غریبی / شکست چهره ی مهر / فسرد سینه ی خاک / شکافت زهره ی سنگ	۰,۵
۱۰	« در کلّیه ی مهمانی های ایشان ، ما پای ثابت بودیم. »	۰,۲۵
	ب: واژه های مشخص شده را معنی کنید. (۳ نمره)	
۱۱	« این دانشمند نیبه و حاکم لشگر را آن جا فرستاده »	۰,۲۵
۱۲	چیست آن ، کاین خشم و غم را مقتضی است ؟	۰,۲۵
۱۳	گردش زمان ، عیش ربیع آن رابه طیش خریف مبدل نکند .	۰,۲۵
۱۴	« من باری خود را مصیبت زده کردم و توجع و تحسّر سود نخواهد داشت. »	۰,۲۵
۱۵	خسرو و بزرگان و مفتی ها و اهل طرب در کرجی ها نشسته اند .	۰,۵
۱۶	ز سر شغرنار گشود زود	۰,۲۵
۱۷	تا بخواند بر سلیمی زان فسون .	۰,۲۵
	ج: به سؤالات درک مطلب زیر پاسخ دهید (۴ نمره)	
۱۸	منظور از مصراع دوم بیت زیر چیست ؟ « بترس از جهان دار یزدان پاک خرد را مکن بادل اندر مفاک »	۰,۵
۱۹	« بر مرکب چوبین نشستن » کنایه از چیست ؟	۰,۵
۲۰	در تحلیل نهایی که از بیت زیر می کنیم مقصود از «بهار» و «گل ها» چیست ؟ اگر چه باغچه ها را کسی لگد کرده ولی بهار فقط در تصرف گل هاست.	۰,۵
۲۱	منظور از « حامل وحی » و « سالار بیت الحرام » در بیت زیر چه کسانی اند ؟ بدو گفت سالار بیت الحرام که ای حامل وحی ، برتر خرام	۰,۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

۲	با توجه به بیت های زیر به سوالات پاسخ دهید . وان دگر پخت همچنان هوسی وین عمارت به سر نبرد کسی عمر برف است و آفتاب تموز اندکی ماند و خواجه غره هنوز ای تهی دست رفته در بازار هر که مزروع خود بخورد به خوید الف: هوس پختن به چه معناست؟ ب: «واو» در مصراع عمر برف است و آفتاب تموز به چه معنا است؟ ج: چه کسی در هنگام برداشت محصول نیازمند دیگران است؟ د: ترسم در بیت سوم یعنی چه؟	۲۲
د: به سوالات دانش های ادبی زیر پاسخ دهید (۳ نمره)		
۰,۵	در بیت زیر بین چه کلماتی لف و نشر وجود دارد؟ « از نان و جامه خلق غنی گشتی اربدی / از آرد یا ز پنبه تن ناتوان برف	۲۳
۰,۲۵	«آرمان نو» شاعر فرانسوی کدام اثرش را با تأثیر پذیری از شعرای ایران خاصه حافظ آفریده است؟	۲۴
۰,۵	در بیت « جهان را سر به سر آینه می دان / به هر یک ذره ای صد مهر تابان » آرایه ی تشبیه را بیابید و بنویسید .	۲۵
۰,۷۵	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید . الف - غزالی نامه ب - گلشن راز ج - سه دیدار	۲۶
۰,۵	درون مایه ی غزلیات فخرالدین عراقی را چه موضوعاتی تشکیل می دهد؟	۲۷
۰,۵	نثر کتاب های زیر چگونه است؟ الف: «مقامات حمیدی» ب: «تاریخ بیهقی»	۲۸
ه: خود آزمایی (۴ نمره)		
۰,۵	« پیغام های سرد» در بیت زیر کنایه از چیست؟ « نه همچو من که هر نفس از باد زمهریر / پیغام های سرد دهد بر زبان برف »	۲۹
۰,۵	تغییر دادن جای تکیه در کدام کلمه ی بیت زیر ، باعث تغییر معنا می شود؟ «قمری ریخته بالم، به پناه که روم / تا به کی سرکشی ای سرو خرامان از من؟»	۳۰
۰,۵	بیت «شی بر نشست از فلک بر گذشت / به تمکین و جاه از ملک در گذشت» به کدام واقعه اشاره دارد؟	۳۱
۰,۵	در داستان تمثیلی منطق الطیر عطار «سیمرغ و هد هد» هر کدام نماد چه مفاهیمی می باشند؟	۳۲
۰,۵	مقصود از عبارت : « سنگ سراچه ی دل به الماس آب دیده می سفتم » چیست ؟	۳۳
۰,۵	با توجه به بند زیر مخاطب شاعر کیست و منظور از جبل نور چه کسی است ؟ « به گونه ی ماه نامت / زبانه زد آسمان ها بود / و پیمان برادری ات / با جبل نور / چون آبه های جهاد، محکم »	۳۴
۰,۵	معنای کنایی عبارت های « گرم شکمی » و «بر باد نشاندن» چیست ؟	۳۵
۰,۵	مفهوم عبارت زیر چیست ؟ « تو را به خاطر خط نکه داشته اند نه اندیشه »	۳۶
و: شعر حفظی (۱ نمره)		
۰,۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید . « فطرت آشفته که از خاک جهان / خودگری ، خودنگری پیدا شد »	۳۷
۰,۵	« باز آدم چون عید نو ، تا قفل زندان بشکنم / » را بنویسید .	۳۸
۲۰	موفق باشید	جمع نمرات

باسمه تعالی

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	رشته : ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی تخصصی (سالی - ولدی)
تاریخ امتحان : ۸۳/۴/۲۶	سال سوم نظام جدید آموزش متوسطه	
سازمان آموزش و پرورش استان مرکزی		

ردیف	راهنمای تصحیح
	ضمن عرض سلام و خسته نباشید خدمت همکاران گرامی جهت تسهیل در امر تصحیح پاسخنامه تقدیم می گردد نظر همکاران ارجمند در همه زمینه ها به خصوص بند «الف» صائب است.
۱	مدتی طول کشید، (۰/۲۵) حسنگ بدون بند پیدا شد (۰/۲۵) (= حسنگ بی آن که در غل و زنجیر باشد، آمد.) <u>لباسی گشاد تیره رنگ</u> (۰/۲۵) کهنه که به رنگ سیاه مایل بود (سیاه رنگ بود) بر تن داشت. (۰/۲۵)
۲	برف مانند اسب سفید تندرو و افسار گسیخته ای است (۰/۲۵) که از زمین حرکت می کند (۰/۲۵) و تا اوج آسمان در تاخت و تاز است. (۰/۲۵)
۳	حیات راستین و زندگی واقعی عاشقان (۰/۲۵) در این است که قربانی معشوق شوند. (۰/۲۵) تنها دلدادگان می توانند صاحب دل باشند. (۰/۲۵)
۴	با بهتان و نیرنگ، <u>سرنوشت تغییر نمی کند.</u> (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵)
۵	هر یک از این لاله هایی که در دامن صحرا روئیده است (۰/۲۵)، نشان قدم سالکی (شهیدی) است که این مسیر را طی کرده است. (۰/۲۵)
۶	لفظ و صدا و سخن را کنار می گذارم تا بدون واسطه با تو راز و نیاز کنم. (۰/۵)
۷	این فصل بهار که به دنبال اسفند پدیدار می شود (۰/۲۵) بیان و استدلال ادیبانه ای از واقعیت معاد است. (۰/۲۵)
۸	من برای حفظ آبرو و عذرخواهی آمده ام. (۰/۵)
۹	<u>خاک نیز یخ زد، سنگ از سرما ترکید</u> (ترک برداشت) (۰/۲۵) (۰/۲۵)
۱۰	<u>مهمان همیشگی</u> (دعوت شده ی دائم) (۰/۲۵)
۱۱	« آگاه، هوشیار » (۰/۲۵)
۱۲	موجب (۰/۲۵)
۱۳	پاییز (۰/۲۵)
۱۴	درد مندی ۰/۲۵
۱۵	معنی: آوازه خوان (۰/۲۵) کرجی: نوعی قایق (۰/۲۵)
۱۶	گیسو، مو. (۰/۲۵)
۱۷	ساده دل، گول، مارگزیده (۰/۲۵) یک مورد کافی است
۱۸	بر خلاف عقل و احساس خود عمل نکن. (۰/۵)
۱۹	به دار آویخته شدن یا کنایه از تابوت هم هست. (۰/۵)
۲۰	بهار: انقلاب و یا سرزمین ایران. (۰/۲۵) گل ها: شهدا و یا رزمندگان. (۰/۲۵)
۲۱	جبرئیل (۰/۲۵)، پیغمبر اکرم (ص) (۰/۲۵)
۲۲	الف: آرزو داشتن یا میل به دل راه دادن (۰/۵) ب: مقابل و برابر (۰/۵) ج: کسی که محصول خود را پیش فروش کند یا هر که مزروع خود بخورد به خوید یا هر عبارت دیگری بدین مضمون ۰/۵ د: یقین دارم (۰/۵)

۲۳	نان و آرد (۰/۲۵) ، جامه و پنبه (۰/۲۵)
۲۴	«شب های ایرانی» (۰/۲۵)
۲۵	جهان به آینه تشبیه شده است (۰/۵)
۲۶	الف - جلال الدین همایی (۰/۲۵) ب- شیخ محمود شبستری (۰/۲۵) ج- نادر ابراهیمی (۰/۲۵)
۲۷	عشق (۰/۲۵) عرفان (۰/۲۵)
۲۸	مقامات حمیدی (مصنوع و متکلف) (۰/۲۵) تاریخ بیهقی (بینابین) (۰/۲۵)
۲۹	آه سرد، ناسزا (۰/۵)
۳۰	سرکشی . (۰/۵)
۳۱	شب معراج پیامبر اکرم (ص) (۰/۵)
۳۲	سیمرغ : دل و روح پاک یا وجود باری تعالی (۰/۲۵) هد هد : پیر یا مرشد کامل (۰/۲۵)
۳۳	با گریه خود را آرام می کردم . (۰/۵) یا مفهومی مشابه
۳۴	حضرت ابوالفضل العباس (حضرت عباس) (ع) - امام حسین (ع) (۰/۲۵) (۰/۲۵)
۳۵	گرم شکمی : حرص و آزمندی (۰/۲۵) بر باد نشانندن : تحریک کردن (فریب دادن) (۰/۲۵)
۳۶	« تو باید هر چه می گویند بنویسی نه اینکه در مورد آن نظر بدهی » (۰/۵) یا هر مفهومی مشابه
۳۷	مجبور (۰/۲۵) - خود شکنی (۰/۲۵)
۳۸	وین چرخ مردم خوار را ، چنگال و دندان بشکنم (۰/۲۵) (۰/۲۵)